

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Βιώσιμη
και
δίκαιη
οικονομικά
και
οικολογικά
λύση

Τ Ε Τ Α Ρ Τ Η

12-10-2011 στις 7.00 μ.μ.

στην αίθουσα της ΠΟΕ-ΟΤΑ, Καρόλου 24, πλ. Μεταξουργείου

Αλέξης Τσίπρας, Πρόεδρος Κ.Ο. ΣΥΡΙΖΑ

Ηρώ Διώτη, Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ

Νίκος Βούτσης, Περιφερειακός Σύμβουλος Αττικής

Θανάσης Πετράκος, Περιφερειακός Σύμβουλος Πελοποννήσου

Θωμάς Μπιζάς, Μέλος Γ.Σ. ΠΟΕ-ΟΤΑ

Συντονιστής: **Χάρης Κωνσταντάτος**

Υπ. Τμήμα Οικολογίας - Περιβάλλοντος

ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ

ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Τμήμα Αυτοδιοίκησης και Τμήμα Οικολογίας Περιβάλλοντος ΚΠΕ ΣΥΝ

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, η διαφύλαξη του περιβαλλοντικού πλούτου και των φυσικών πόρων, σε συνδυασμό με την εξορθολογισμένη διαχείρισή τους και με κύριο άξονα τον αναντικατάστατο ρόλο του Δημόσιου Τομέα, μπορεί να είναι ο βασικότερος παράγοντας για αναπτυξιακά μέτρα και να αποτελεί την ραχοκοκαλιά μιας βιώσιμης ανάπτυξης και το πλαίσιο αναφοράς μιας ανθρωποκεντρικής οικονομίας.

Απορρίπτουμε τις μέχρι τώρα πολιτικές και πρακτικές και διεκδικούμε: πολιτική διαχείρισης στερεών αποβλήτων, που στηρίζεται στην πρόληψη και στην ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων προς επεξεργασία και τελική διάθεση.

Για την υλοποίηση αυτής της πολιτικής, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων διαχείρισης, που λαμβάνουν υπόψη τους και αξιοποιούν τα ιδιαίτερα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, που δημιουργούν προϋποθέσεις ανάπτυξης επ' ωφελεία του κοινωνικού συνόλου, που δημιουργούν θέσεις εργασίας και δεν συνεπάγονται πρόσθετα οικονομικά βάρη στον πολίτη, αποτελεί μονόδρομο στις σημερινές οικονομικές συνθήκες της χώρας.

Τι προτείνουμε:

Προτείνουμε ένα μοντέλο διαχείρισης σύγχρονο και φιλικό στο περιβάλλον, με άξονες προτεραιότητας την αποκέντρωση των δραστηριοτήτων, τη μικρή κλίμακα, την ενθάρρυνση της κοινωνικής συμμετοχής και τη διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα στη διαχείριση των απορριμμάτων.

Η πρότασή μας για ένα νέο σύστημα διαχείρισης των απορριμμάτων συντίθεται από:

1. Την απαίτηση για ένα ριζικά νέο σχεδιασμό διαχείρισης των απορριμμάτων

- Διαμόρφωση πολιτικών και σχεδίων πρόληψης, μείωσης των απορριμμάτων και επαναχρησιμοποίησης υλικών, διαχωρισμού των επικινδύνων αποβλήτων, με υιοθέτηση οικονομικών και κοινωνικών εργαλείων και ενσωμάτωσή τους στις τομεακές πολιτικές.
- Κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων σε τοπικό - περιφερειακό επίπεδο, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής αναφοράς και συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους.
- Άμεση θεσμοθέτηση διαδικασιών συντονισμού - αξιολόγησης του συστήματος διαχείρισης σε κάθε επίπεδο (δημιουργία ενιαίας βάσης δεδομένων, έλεγχος και παρακολούθηση της αποδοτικότητας όλων των επί μέρους δράσεων ιδιωτικών και δημόσιων, στο πλαίσιο του συστήματος), διορθωτικές παρεμβάσεις και ανάπτυξη δημόσιου ελεγκτικού μηχανισμού με συντονισμό σε κάθε επίπεδο.

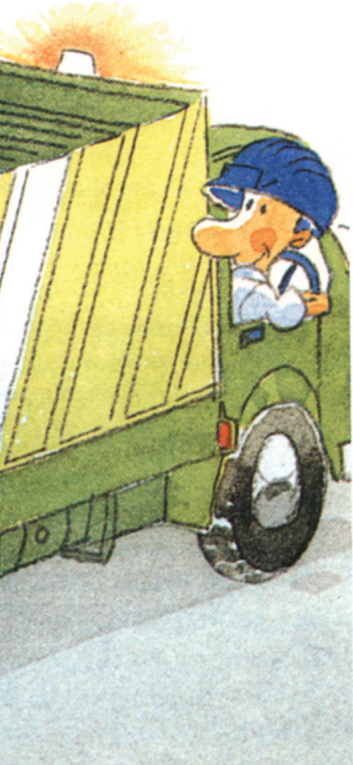
2. Την προτεραιότητα στις δράσεις σε επίπεδο δήμου, γειτονιάς, χώρων εργασίας και κατοικίας, με σκοπό:

την επαναχρησιμοποίηση και την ανάκτηση υλικών, μέσω της διαλογής στη πηγή, της ανακύκλωσης, της κομποστοποίησης μικρής κλίμακας και της ανάπτυξης δικτύου συλλογής ειδικών ρευμάτων αποβλήτων (π.χ. επικίνδυνα).

Στην κατεύθυνση αυτή προβλέπεται η ανάπτυξη:

Κάθετων δράσεων:

- Ανάπτυξη της κομποστοποίησης σε οικιακό, επιχειρησιακό και δημοτικό επίπεδο.
- Επέκταση των προγραμμάτων διαλογής στην πηγή (χαρτί, αλουμίνιο, γυαλί) με υποχρεωτική συμμετοχή υπηρεσιών, σχολείων, επιχειρήσεων και πλήρη ανάπτυξη του συστήματος των 4 κάδων.
- Ριζική αναθεώρηση του συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών, με ενσωμάτωση των δράσεων και των πόρων της ΕΕΑΑ στο σύστημα διαλογής στην πηγή των ΟΤΑ.
- Επέκταση των σημείων συλλογής των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης, ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμα στους πολίτες.
- Δημιουργία πράσινων σημείων συγκέντρωσης υλικών προς επαναχρησιμοποίηση -ανακύκλωση.

- Προγράμματα χωριστής συλλογής ειδικών αποβλήτων με υποχρεωτική συμμετοχή των επιχειρήσεων.

Οριζόντιων δράσεων:

- Ενημέρωση, προβολή και παροχή εξοπλισμού οικιακής κομποστοποίησης.
- Κοινωνικές δράσεις και επιλογή τιμολογιακών μέτρων για την προώθηση προϊόντων που παράγουν λιγότερα απόβλητα.
- Κίνητρα προς τον πολίτη για τη συμμετοχή στα συστήματα διαλογής στην πηγή (ΔσΠ) και εναλλακτικής διαχείρισης.
- Οικονομική και θεσμική ενίσχυση δραστηριοτήτων στον τομέα «επαναχρησιμοποίηση υλικών - ανάκτηση υλικών».

3. Ένα σύστημα αποκεντρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης απορριμμάτων, σε επίπεδο μεγάλων δήμων ή ομάδων δήμων

Στις εγκαταστάσεις αυτές προβλέπεται η ανάπτυξη:

- Κέντρων συγκέντρωσης μεταφοράς προδιαλεγμένων ανακυκλώσιμων και ανακυκλώσιμων υλικών, συνδεδεμένων με δίκτυα εμπορικής τους διάθεσης ή και συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης
- Δίκτυο ΣΜΑ πολλαπλών λειτουργιών σε συνεργασία με ΚΔΑΥ και ΣΕΔ.
- Μονάδων επεξεργασίας, προσανατολισμένων στην περαιτέρω ανάκτηση και την κομποστοποίηση, των οποίων σημαντικό μέρος της πρώτης ύλης τους θα αποτελούν τα προδιαλεγμένα οργανικά και
- Εγκαταστάσεων εναλλακτικής διαχείρισης και τοπικής αξιοποίησης αδρανών υλικών.

Οι εγκαταστάσεις αυτές πρέπει να είναι μικρού ή μεσαίου μεγέθους, χαμηλής όχλησης, απλού μηχανολογικού εξοπλισμού, να εξασφαλίζουν θέσεις εργασίας και αξιοποίηση του εγχώριου παραγωγικού δυναμικού, εύκολα διαχειρίσιμες από τις υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ανοικτές στον έλεγχο των πολιτών. Μπορούν, κατά περίπτωση, να γίνουν σε χώρους που βρίσκονται σήμερα αμαξοστάσια ή σε προβλεπόμενους χώρους για ΣΜΑ ή σε κλειστούς χώρους εγκαταλειμμένων εργοστασίων κ.λπ. και να έχουν πολλές παράπλευρες λειτουργίες όπως: συγκέντρωση ανακυκλώσιμων - ανάκτηση - διάθεση, επεξεργασία σύμμεικτων απορριμμάτων, παραγωγή κομπόστ, αξιοποίηση αδρανών, επισκευή - διάθεση επαναχρησιμοποιήσιμων υλικών και ανταλλακτικών. Οι εγκαταστάσεις αυτές ασφαλώς δεν περιλαμβάνουν μονάδες καύσης, ούτε παραγωγής δευτερογενών καυσίμων.

Στο πλαίσιο αυτής της αντίληψης πρέπει να επανασχεδιαστούν, για καλύτερη αξιοποίηση και τα δίκτυα των υπαρχόντων ή των σχεδιαζόμενων νέων σταθμών μεταφόρτωσης.

4. Τις εγκαταστάσεις διαχείρισης σε επίπεδο περιφέρειας ή μεγάλων ομάδων δήμων, με μονάδα ΧΥΤΥ - μη επικινδύνων αποβλήτων ή /και εγκατάσταση διαχωρισμού - επεξεργασίας σύμμεικτων απορριμμάτων.

5.

Τις εγκαταστάσεις, διαπεριφερειακού επιπέδου, προσωρινής αποθήκευσης, επεξεργασίας και τελικής διάθεσης των επικινδύνων και νοσοκομειακών απορριμμάτων.

Οι εγκαταστάσεις αυτές, μη διαθέσιμες σήμερα, θα πρέπει να δημιουργηθούν με ευθύνη της κεντρικής διοίκησης, να είναι μακριά από τον αστικό ιστό και να σηματοδοτούνται ως ειδικοί βιομηχανικοί χώροι υψηλής ασφάλειας.

6.

Τις ειδικότερες, επιπλέον των παραπάνω γενικών, θέσεις για την Αττική.

- Ζητάμε την αναθεώρηση και τη ριζική αλλαγή του ΠΕΣΔΑ.
- Ζητάμε την άμεση απόσυρση του σχεδίου για την κατασκευή των 4 μονάδων επεξεργασίας σύμμεικτων απορριμμάτων, που, εκτός των άλλων, είναι διαστασιολογημένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να δέχονται το σύνολο, σχεδόν, των σύμμεικτων απορριμμάτων, υπονομεύοντας κάθε προσπάθεια εναλλακτικής διαχείρισης, ανακύκλωσης – κομποστοποίησης κ.λπ.
- Απορρίπτουμε το συγκεντρωτικό μοντέλο των μεγάλων κεντρικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας σύμμεικτων για ενεργειακή αξιοποίηση και των εγκαταστάσεων ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ), που για την Αττική περιλαμβάνει:

1. Τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις στην ΟΕΔΑ Φυλής

- ✦ Μηχανικής Επεξεργασίας Σύμμεικτων (ΕΜΑΚ Ι), δυναμικότητας, περίπου, 360.000 t/έτος
- ✦ Αποτεφρωτήρα νοσοκομειακών αποβλήτων
- ✦ το τελευταίο κύτταρο του ΧΥΤΑ Φυλής, με προβλεπόμενο χρόνο ζωής 2,5 - 3 χρόνια.

2. Τις νέες εγκαταστάσεις, που είναι:

- ✦ δευτέρα Μονάδα Μηχανικής Επεξεργασίας Σύμμεικτων (ΕΜΑΚ ΙΙ), στη Φυλή, δυναμικότητας, 400.000 t/έτος
- ✦ Μονάδα Βιολογικής Ξήρανσης, στη Φυλή, δυναμικότητας, 700.000 t/έτος
- ✦ ΧΥΤΑ και Μονάδα επεξεργασίας σύμμεικτων, στο Γραμματικό, δυναμικότητας, 127.500 t/έτος, στην οποία περι-

λαμβάνεται η βιολογική ξήρανση

- ✦ αντίστοιχη μονάδα στην Κερατέα, με την ίδια δυναμικότητα

✦ Μονάδα κομποστοποίησης προδιαλεγμένου υλικού, στη Φυλή, 80.000 t/έτος

✦ δύο Μονάδες κομποστοποίησης προδιαλεγμένου υλικού, των 40.000 t/έτος, (μία στο Γραμματικό και μία στην Κερατέα)

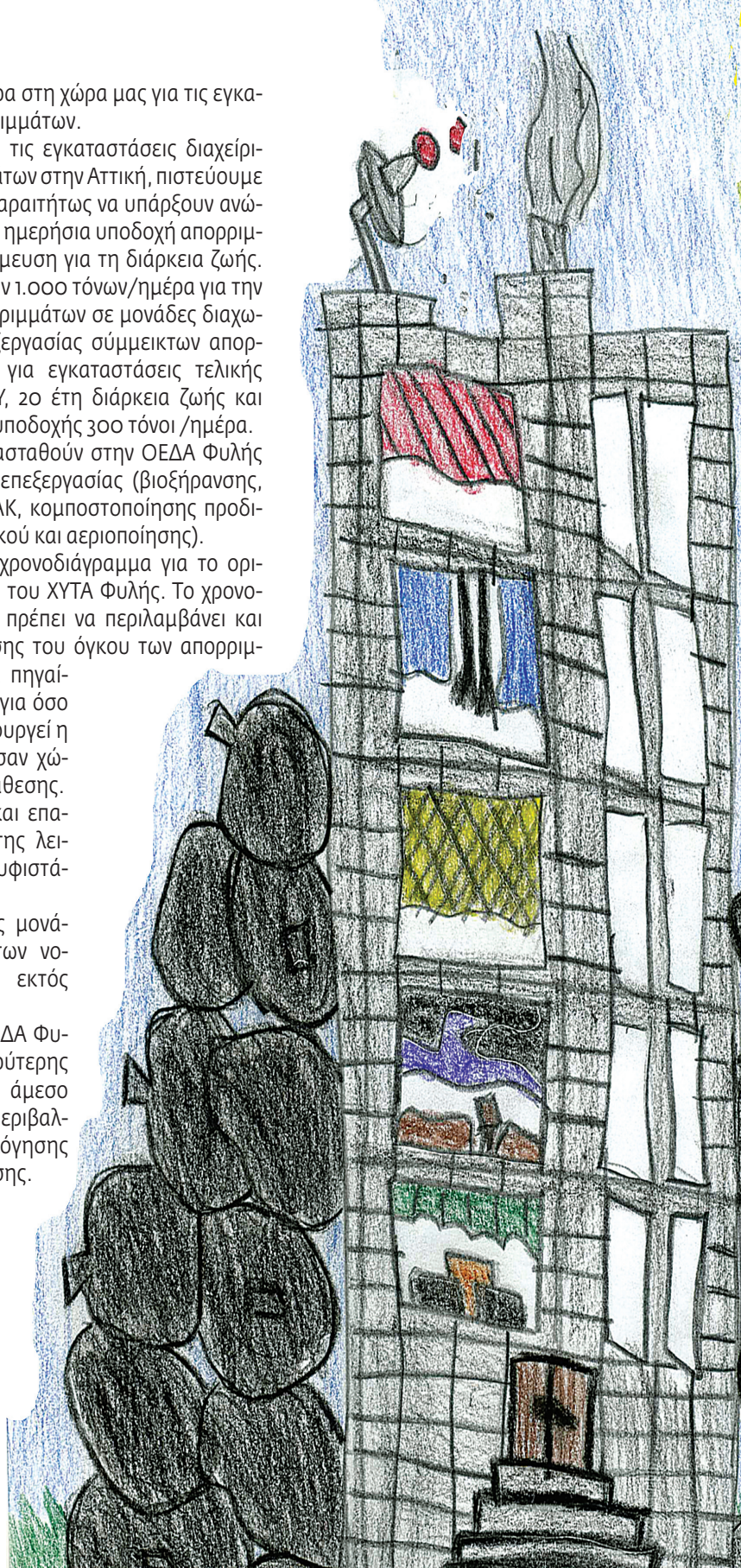
Η εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών (π.χ. Αγγλία) έχει αποδείξει πως, μπορούν να δημιουργηθούν μικρές, αποκεντρωμένες και άρτια οργανωμένες μονάδες, που θα δέχονται για υγειονομική ταφή μικρές ποσότητες υπολειμμάτων και οι οποίες θα αλλάξουν όλη την εικόνα που

έχουμε ως σήμερα στη χώρα μας για τις εγκαταστάσεις απορριμμάτων.

- Ειδικότερα για τις εγκαταστάσεις διαχείρισης απορριμμάτων στην Αττική, πιστεύουμε πως πρέπει απαραίτητως να υπάρξουν ανώτατα όρια στην ημερήσια υποδοχή απορριμμάτων και δέσμευση για τη διάρκεια ζωής. Π.χ. το όριο των 1.000 τόνων/ημέρα για την υποδοχή απορριμμάτων σε μονάδες διαχωρισμού – επεξεργασίας σύμμεικτων απορριμμάτων και για εγκαταστάσεις τελικής διάθεσης ΧΥΤΥ, 20 έτη διάρκεια ζωής και ανώτατο όριο υποδοχής 300 τόνοι /ημέρα.
- Να μην εγκατασταθούν στην ΟΕΔΑ Φυλής νέες μονάδες επεξεργασίας (βιοεξήρανσης, δεύτερου ΕΜΑΚ, κομποστοποίησης προδιλεγμένου υλικού και αεριοποίησης).
- Συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για το οριστικό κλείσιμο του ΧΥΤΑ Φυλής. Το χρονοδιάγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνει και κλίμακα μείωσης του όγκου των απορριμμάτων που θα πηγαίνουν για ταφή για όσο διάστημα λειτουργεί η εγκατάσταση σαν χώρος τελικής διάθεσης.
- Επανεξέταση και επανασχεδιασμό της λειτουργίας του υφιστάμενου ΕΜΑΚΙ.
- Μεταφορά της μονάδας καύσης των νοσοκομειακών εκτός αστικού ιστού.
- Ένταξη της ΟΕΔΑ Φυλής και της ευρύτερης περιοχής σε άμεσο πρόγραμμα περιβαλλοντικής αξιολόγησης – αποκατάστασης.

Σχηματικά έχουμε τρία επίπεδα δράσεων

Το πρώτο επίπεδο

(κατοικίας, επιχείρησης, υπηρεσίας, Δήμου κ.λπ.), περιλαμβάνει:

- Την οικιακή κομποστοποίηση.
- Την υποχρέωση χρήσης μηχανικών κομποστοποιητών από τους μεγάλους παραγωγούς οργανικών (στρατοπέδων, νοσοκομείων, μεγάλων ξενοδοχείων, μεγάλων χώρων εστίασης, ΟΤΑ.
- Την επαναχρησιμοποίηση συσκευασιών και άλλων τυποποιημένων προϊόντων - υλικών.
- Ένα πυκνό και διάσπαρτο δίκτυο Σημείων Συλλογής για τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης, τα ειδικά απόβλητα και για πολλά ανακτήσιμα και προς επαναχρησιμοποίηση υλικά (μπαταρίες, φάρμακα, ηλεκτρονικές και άλλες ηλεκτρικές συσκευές, έπιπλα κ.λπ.)
- Τη δυνατότητα κατασκευής - λειτουργίας μικρής κλίμακας μονάδων διαλογής και κομποστοποίησης, ήπιας τεχνολογίας.
- Διαλογή στην πηγή με σύστημα 4 κάδων.
  - ☞ Ο πρώτος κάδος θα είναι για το Χαρτί, και το οποίο θα χρησιμοποιείται μετά από πρόχειρη διαλογή για ανακύκλωση και για τις μονάδες κομποστοποίησης, προκειμένου να αξιοποιείται στη ρύθμιση της υγρασίας του κομποστ.
  - ☞ Ο δεύτερος κάδος θα είναι για τα Πλαστικά, το γυαλί, το μέταλλο, και το ξύλο, τα οποία θα οδηγούνται πρώτα για διαλογή στα ειδικά κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών (ΚΔΑΥ) και μετά στην ανακύκλωση.
  - ☞ Ο τρίτος κάδος θα είναι για τα οργανικά και βιοαποδομήσιμα υλικά, τα οποία θα αξιοποιούνται για κομποστοποίηση από τις μονάδες κομποστοποίησης προδιαλεγμένων υλικών.
  - ☞ Ο τέταρτος κάδος θα είναι για τα υπολείμματα, τα οποία θα επεξεργάζονται στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας. Όσα υλικά ανακτώνται από τον τέταρτο κάδο, μετά τη διαλογή θα οδηγούνται σε ειδικά κέντρα για την επεξεργασία και ανάκτηση και όσα οργανικά υπάρχουν θα γίνονται κομποστ.

Το δεύτερο επίπεδο

(μεγάλων δήμων ή ομάδων δήμων)

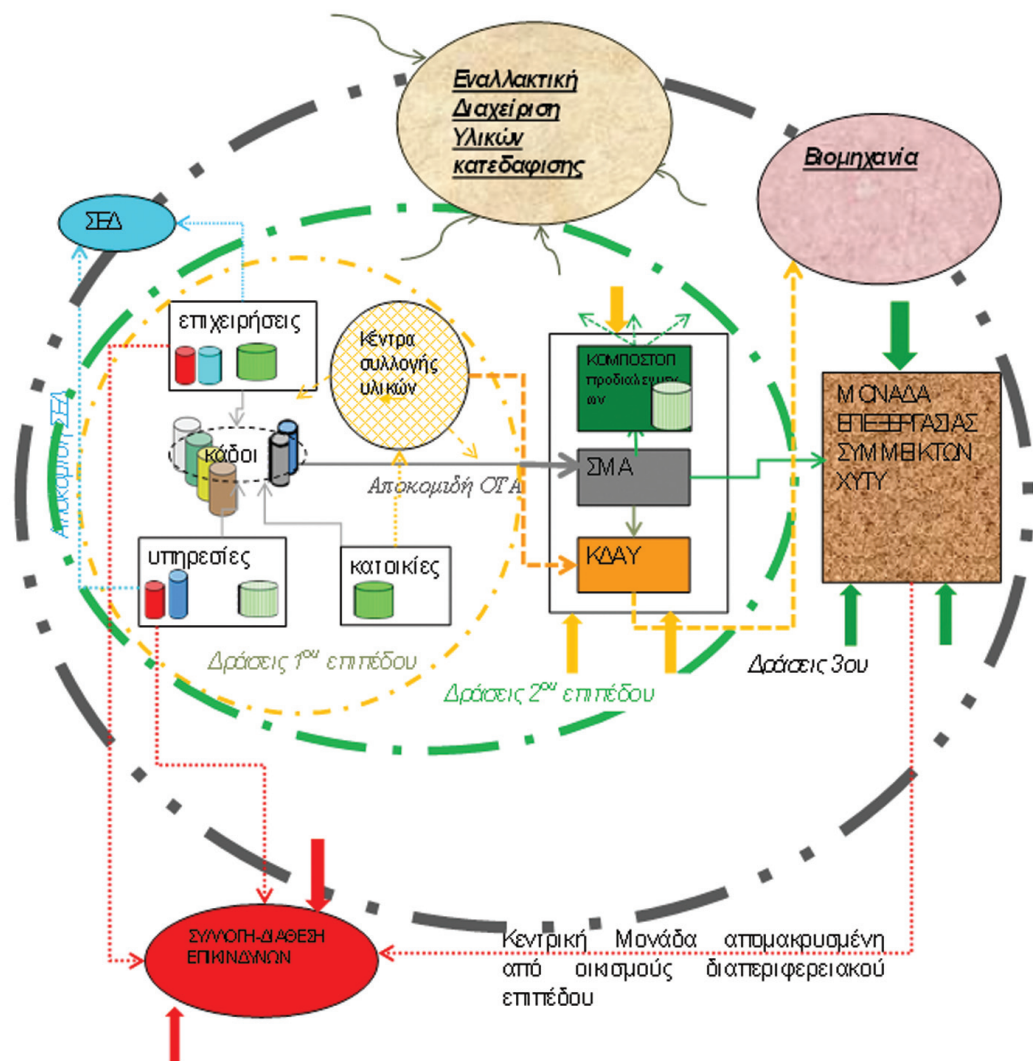
Προβλέπεται η δημιουργία αποκεντρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης, οι οποίες θα περιλαμβάνουν:

- ΚΔΑΥ και μονάδες συγκέντρωσης προδιαλεγμένων ανακτήσιμων και ανακυκλώσιμων υλικών, από τα διάφορα σημεία διαλογής στην πηγή, για αξιοποίηση - εμπορία - διάθεση.
- Μονάδες επεξεργασίας, προσανατολισμένες στην περαιτέρω ανάκτηση και την κομποστοποίηση, των οποίων σημαντικό μέρος της πρώτης ύλης τους θα αποτελούν τα προδιαλεγμένα οργανικά.
- Μονάδες επεξεργασίας αδρανών. Τα αδρανή που προέρχονται από κατασκευαστική - οικοδομική δραστηριότητα ή από τη διαλογή των μονάδων θα πρέπει να κατεργάζονται για αξιοποίηση στην οδοποιία, ή σε αποκαταστάσεις λατομείων, τοπίου κ.λπ.
- ΣΜΑ ενταγμένους στο δίκτυο εγκαταστάσεων του τρίτου επιπέδου.

Το τρίτο επίπεδο

(ευρύτερης γεωγραφικής ενότητας ή περιφέρειας)

Είναι το Δίκτυο αποκεντρωμένων και άρτια οργανωμένων χώρων ασφαλούς διάθεσης ή και με παράπλευρη Μονάδα Επεξεργασίας σύμμεικτων (απαραίτητο σε Α΄ Φάση), οι οποίοι θα δέχονται για υγειονομική ταφή τις μικρές ποσότητες υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).

Χαρτί	πλαστικά, μέταλλα, γυαλί, ξύλο	βιοαποδομήσιμα	υπολείμματα
Σημεία υλικών ΣΕΔ 	Ελαστικά – Ηλεκτρονικά – λευκές συσκευές – Οχήματα – Λιπαντικά Μπαταρίες	Συλλογή ΣΕΔ	
Σημεία ειδικών αποβλήτων 	Επικίνδυνα απόβλητα – Χημικών Εργαστηρίων – Φάρμακα Ιατρικών κέντρων κ.λπ.		
Οικιακοί κομποστοποιητές			
Μηχανικοί κομποστοποιητές			
Σύστημα ΕΕΑΑ		Αποκομιδή ΟΤΑ	
Συλλογή υλικών για επαναχρησιμοποίηση - ανάκτηση υλικών	Επιπλα και λοιπά ογκώδη οικιακού εξοπλισμού		